

УДК 636.598:636.082

Л. Я. СЛОБОДА, науковий співробітник

М. Д. ПЕТРІВ, кандидат сільськогосподарських наук

Н. М. ЗАГОРЕЦЬ, науковий співробітник

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН
вул. Грушевського, 5, с. Оброшино Пустомитівського р-ну
Львівської обл., 81115, e-mail: inagrokarpat@gmail.com

О. М. СЛОБОДА, кандидат сільськогосподарських наук

Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького
вул. Пекарська, 50, м. Львів, 79010

РЕПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ ТА ПОКАЗНИКИ КРОВІ ОБРОШИНСЬКИХ СІРИХ ГУСЕЙ II ПОКОЛІННЯ, СХРЕЩЕНИХ З ВЕЛИКОЮ СІРОЮ ПОРОДОЮ

Встановлено, що схрещування оброшинських сірих гусей з гусьми великої сірої породи поліпшило несучість і тривалість яйцекладки, підвищило інкубаційні якості (запліднюваність та виводимість).

© Слобода Л. Я., Петрів М. Д.,
Загорець Н. М., Слобода О. М., 2016

Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2016. Вип. 60.

Збереженість молодняку помісних гусей становила 93,6 %.

Ключові слова: *гуси, інкубаційні якості, несучість, заплідненість, вивід, показники крові.*

Вступ. Птахівництво – прибуткова галузь господарства, протягом року від однієї гуски можна отримати 40–50 яєць, якщо всі яйця проінкубувати і виростити молодняк, то одержимо білого м'яса на одну гуску 130–180 кг [4].

У підвищенні ефективності функціонування птахівничої галузі вирішальне значення має використання спеціалізованих порід і кросів сільськогосподарської птиці. Зростання продуктивності птиці на 35–40 % визначається досягненнями у галузі генетики, селекції та племінної справи. Використання сучасних порід і кросів птиці, які мають високий потенціал продуктивності, дасть можливість виробникам птахівничої продукції за оптимальних умов утримання, повноцінної годівлі та належного ветеринарно-санітарного забезпечення досягти високих результатів господарювання. Належний рівень ведення племінної роботи є важливою передумовою ресурсоощадної технології, що визначає витрати кормів на одиницю продукції, її якість та прибуток [7].

У 2015 р. нашим завданням було дослідити племінні та продуктивні якості оброшинських сірих гусей в II поколінні після прилиття крові великої сірої породи.

Метою нашої розробки була консолідація та удосконалення племінних і продуктивних якостей оброшинських сірих гусей при розведенні “в собі”, що дозволяє зберегти цінні якості вихідного поголів'я і тим самим забезпечити його конкурентоспроможність в сучасних умовах.

Матеріали і методи. Вивчали особливості успадкування господарсько корисних ознак молодняком гусей, одержаним від схрещування.

Дослідження проводили в лабораторії дрібного тваринництва ІСГКР НААН та ДПДГ “Миклашів” Львівської області.

Основним методом племінної роботи є відбір і підбір особин з високими продуктивними якостями з метою одержання однотипної птиці, яка б відповідала запланованим параметрам продуктивності [6].

Селекційну роботу, спрямовану на закріплення стандартних для кожної породної групи ознак, проводили шляхом індивідуально-масового відбору. Перед початком племінного періоду самці та самки всіх породних груп були індивідуально оцінені за екстер'ером, типовістю оперення, живою масою. Протягом продуктивного періоду

на груповому рівні проводили облік несучості, заплідненості, виводимості яєць, виводу молодняка. В добовому віці провели жорсткий відбір гусенят за екстер'єром [1].

З поголів'я гусей було сформовано дві групи птиці, по 100 голів у кожній, які на період парування та яйцекладки (з січня до травня) утримувалися роздільно із забезпеченням належного рівня годівлі та режиму утримання. Облік несучості проводили щоденно з вирахуванням індексу форми яєць шляхом лінійного їх вимірювання і відбору за масою для подальшої інкубації. Збір інкубаційних яєць та контроль за їх зберіганням проводили щонайбільше до 14 діб, після чого їх відправляли на інкубацію, яку проводили згідно з чинними інструкціями.

Молодняк, починаючи з одноденного віку, був відібраний (позначений) і поставлений на роздільне вирощування за генотипом. Годівлю молодняка здійснювали відповідно до норм використання стандартних комбикормів.

Селекційно-племенну роботу проводили з застосуванням інструментальних методів та найновіших рекомендацій щодо застосування фізіолого-біохімічних маркерів (кров і перо-пухова сировина) з контролем екстер'єрних показників та використанням методів варіаційної статистики [6].

Отримані дані піддавалися статистичному аналізу [5].

1. Схема досліджу

♀ / ♂	Породи і породні групи	
	I група	II група
	ОС ♂	ОС х ВС ♂ (II покоління)
ОС ♀	X	
ОС х ВС ♀ (II покоління)		X

Примітка: ОС – оброшинська сіра, ВС ♀ велика сіра.

Результати та обговорення. Середня жива маса гусей на початок яйцекладки становила: оброшинських сірих: гуски – 6,10 кг, гусаки – 7,00 кг, а ОС х ВС: гуски – 6,15 кг, гусаки – 7,32 кг.

Несучість – важлива ознака продуктивності, яка залежить від породних та індивідуальних особливостей птиці і умов утримання та годівлі. Вона тісно пов'язана з довготривалістю періоду і циклічністю яйцекладки. Середня несучість ОС гусок (I група) становила 39,6 шт. яєць на голову, а ОС х ВС II покоління (II група) – 41,8 шт. яєць. При цьому середня маса яйця у I групі становила 154,8 г, а у II – 158,9 г.

Поряд із зважуванням щоденно брали проміри яєць (довжина і ширина) та визначали індекс форми яєць. Ці показники у I групі становили: довжина яйця – 84,5 мм, ширина – 56,4 мм, індекс форми – 66,7, у II групі – відповідно 85,4 мм, 55,8 мм, 65,3 (табл. 2).

2. Несучість та інкубаційні показники яєць

Показники	Група гусей	
	I	II
Тривалість яйцекладки, діб	95	97
Середня несучість гусок, шт. яєць	39,6	41,8
Середня маса яйця, г	154,8	158,9
Довжина яйця, мм	84,5	85,4
Ширина яйця, мм	56,4	55,8
Індекс форми, %	66,7	65,3
Міцність шкаралупи, кг/мм ²	2,12	2,14
Товщина шкаралупи, мм	0,48	0,50

Отже, з наведених вище даних видно, що показник несучості у гусок II групи був вищим ніж у I групі на 5,26 %.

Відомо, що підвищення ефективності галузі гусівництва досягають як за рахунок збільшення маточного поголів'я, так і за рахунок зростання несучості і процента виводу гусенят [2, 3].

Вищі показники довжини і ширини яєць були у гусок II групи в період інтенсивної яйцекладки, але значної різниці між групами не виявлено. Індекс форми яєць змінювався по-іншому: на початок яйцекладки він був дещо вищим ніж в період інтенсивної яйцекладки, тоді як в кінці він був найвищим. За цим показником вірогідної різниці не встановлено, так як і за тривалістю яйцекладки, яка становила в середньому 3 місяці.

Вивчення інкубаційних якостей яєць (табл. 3) свідчить, що вища запліднюваність була у гусок II групи і становила 85,9 %, що на 1,5 % більше порівняно з I групою. Відомо, що вивід гусенят залежить від запліднюваності, і у I групі цей показник становив 72,1 %, що на 4,4 % менше ніж у II групі (76,5 %). Одним із показників життєздатності гусей є збереженість за час вирощування. Вивчення збереженості молодняку проводили шляхом обліку падіжу гусей під час вирощування. Так, збереженість молодняку I групи становила 90,7 %, у II групі – 93,6 %. Найкращу збереженість молодняку спостерігали у гусей II групи (табл. 3).

3. Результати інкубації яєць, %

Група	Запліднюваність	Задохлики	Вивід гусенят
I	84,4	4,5	72,1
II	85,9	5,0	76,5

Результати досліджень гематологічних показників у гусей наведено в табл. 4.

При дослідженні гематологічних показників встановлено, що самці в усі досліджувані періоди мали вищі показники вмісту загального білка в сироватці крові ніж самки. Найбільш низький цей показник був у самців і самок в 4-тижневому віці. Вміст загального білка в сироватці крові мав незначні коливання. Кількість крові щодо маси тіла гусей становить в середньому 8,5 %. Кількість еритроцитів в організмі гусей не постійна і може змінюватися залежно від рівня годівлі, породи, фізіологічного стану та інших факторів [6].

У досліджуваних самок і самців різниця за кількістю еритроцитів була незначна. Якщо з віком у молодняку кількість еритроцитів майже не змінюється, то вміст гемоглобіну, навпаки, з віком збільшується. Встановлено, що самці впродовж усіх досліджуваних періодів мали вищі показники вмісту загального білка в сироватці крові порівняно з самками.

Висновки

1. Встановлено, що після схрещування оброшинських сірих гусей з гусьми великої сірої породи поліпшилася як несучість, так і тривалість яйцекладки.

2. Дослідження інкубаційних якостей яєць дало такі результати: запліднюваність у оброшинських сірих гусей, схрещених з гусьми великої сірої породи, становила 85,9 %, що на 1,5 % більше ніж у оброшинських сірих, а виводимість відповідно становила 76,5 %, що на 4,4 % більше.

3. Збереженість гусей у II групі – помісі (ОС♀ x ВС♂) – була кращою і становила 93,6 %, що на 2,9 % більше ніж у I групі.

Список використаної літератури

1. Дядичкина Л. Ф. Руководство по биологическому контролю при инкубации сельскохозяйственной птицы : методические рекомендации / Л. Ф. Дядичкина, Н. С. Позднякова, О. В. Главатских ; ВНИТИП. – Сергиев Посад, 2004. – С. 35–41.

2. Дядичкина Л. Эмбриональная смертность птицы / Л. Дядичкина // Птицеводство. – 2007. – № 4. – С. 8–9.

4. Гематологічні показники гусей (n = 5)

Група	Вік гусей							
	1 доба		4 тижні		9 тижнів		12 тижнів	
	самці	самки	самці	самки	самці	самки	самці	самки
Гемоглобін, г%								
I	14,0 ± 0,20	13,9 ± 0,20	16,0 ± 0,12	15,9 ± 10,0	16,2 ± 0,11	16,0 ± 0,14	16,4 ± 0,14	16,2 ± 0,15
II	14,2 ± 10,0	13,7 ± 0,14	16,9 ± 0,13	15,7 ± 0,19	16,4 ± 0,11	15,9 ± 0,11	16,5 ± 0,13	16,2 ± 0,10
Еритроцити, млн/см ³								
I	3,45 ± 0,006	3,40 ± 0,019	4,00 ± 0,011	4,10 ± 0,025	4,44 ± 0,016	4,44 ± 0,015	4,49 ± 0,014	4,48 ± 0,025
II	3,52 ± 0,009	3,42 ± 0,010	4,18 ± 0,018	4,10 ± 0,009	4,50 ± 0,018	4,44 ± 0,008	4,52 ± 0,013	4,48 ± 0,010
Загальний білок, г%								
I	5,09 ± 0,19	4,36 ± 0,06	4,66 ± 0,11	3,96 ± 0,16	5,62 ± 0,10	5,62 ± 0,10	5,43 ± 0,10	5,36 ± 0,10
II	5,13 ± 0,11	4,89 ± 0,05	4,73 ± 0,12	3,84 ± 0,03	5,81 ± 0,13	5,47 ± 0,13	5,62 ± 0,16	5,28 ± 0,09

3. Инкубация яиц сельскохозяйственной птицы / М. Т. Тагиров [и др.]. – Борки : [Б. и.], 2009. – 131 с.
4. Інкубація яєць сільськогосподарської птиці / В. О. Бреславець, М. І. Сахацький, Б. Т. Стегній. – Х. : [Б. в.], 2001. – 92 с.
5. Мармоза А. Т. Теорія статистики : навч. посіб. / А. Т. Мармоза. – К. : Ельга, Ніка-Центр, 2003. – С. 75–160.
6. Ройтер Я. С. Инструкции по комплексной оценке племенных качеств сельскохозяйственной птицы (яичные и мясные куры, гуси, утки, индейки, цесарки) / Я. С. Ройтер, А. Д. Давтян, А. В. Егорова ; ВНИТИП. – Сергиев Посад, 2007. – 28 с.
7. Хвостик В. П. Еколого-генетичні параметри несучості гусей / В. П. Хвостик // Сучасне птахівництво. – 2012. – № 5 (114). – С. 23–24.

Отримано 15.09.2016

Рецензент - завідувач лабораторії дрібного тваринництва ІСГКР НААН, доктор біологічних наук, професор С. О. Вовк.